

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ»
13-14 квітня 2023 року**

Біла Церква
2023

УДК 340

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Актуальні проблеми права, психології та педагогіки в умовах війни: матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 13-14 квітня 2023 р. Білоцерківський НАУ. 207 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

Сокиринська О.А. Правовий аналіз відповідальності за створення канцтраційних таборів у збройних конфліктах.....	68
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Цивільні об'єкти, що знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права.....	71
Prisac A.V. General competence is a premise for the existence of the administrative form and the mixed form of civil rights defense.....	75

Секція 3 Актуальні питання цивільного, господарського, екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права соціального забезпечення в умовах воєнного стану

Пахомова А.О. Основні тенденції міжнародного захисту цивільних прав.....	78
Іванова М.А., Ярошевська Т.В. Теоретико-правове регулювання сурогатного материнства з іноземним елементом.....	81
Інгульська Д.А., Лаговська Н.В. Особливості правового регулювання договорів купівлі-продажу нерухомого майна в умовах воєнного стану.....	85
Аргат Я.П. Питання банкрутства фізичної особи в умовах воєнного стану.....	87
Настіна О.І. Правові питання примусової евакуації дітей в умовах правового режиму воєнного стану.....	89
Обіюх Н.М. Сучасні правові аспекти рекреаційного природокористування.....	91
Мельник В.О. Охорона та збереження природних ресурсів у сільській місцевості.....	94
Кофанова О.В., Кофанов О.Є., Фесенко П.О. Проблеми гармонізації законодавства України з країнами Європейського союзу в сфері альтернативних моторних палив.....	96
Єфремова І.І., Ломакіна І.Ю. Психологічні та правові аспекти мобінгу.....	100
Черевань А.А., Андрійв В.В. Щодо організації трудових відносин: виклики сьогодення та шляхи їх подолання.....	104
Малишко І.В. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей в умовах війни.....	107

Секція 4 Актуальні питання педагогіки в умовах воєнного часу

Цвид-Гром О.П. Електронний документообіг у ЗВО: переваги та перспективи.....	110
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування наукового мислення студентів-юристів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.....	111
Пацян А.С., Литвин В.А. Організація самостійної роботи учнів на уроках хімії в умовах воєнного часу.....	115
Ордіна Л.Л. Самостійна робота студентів як засіб формування академічних компетенцій.....	119
Лебедєва І.Л. Діджиталізація як шлях забезпечення інтеграційних процесів в освіті.....	121
Двореченцева А.С., Галієва О.М. Зміст та суть поняття «критичне мислення».....	125
Береговенко Н.С. Перекладацькі трансформації, що використовуються для перекладу параметричних прикметників (на матеріалі фільмів каналу bbc “the blue planet” та “life”).....	127
Тарасюк А.О. Communicative effectiveness of native suggestive texts.....	131
Жуков В.П., Сун Цзянь Формування організаційно-педагогічних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах воєнного стану.....	133
Хахула Л.П., Хахула Б.В. Модель компетентнісного зростання викладача ЗВО за діяльнісного функціонування у складних соціальних умовах.....	137
Ігнатенко В.Д. Асинхронне навчання як можливість реалізувати освітній процес в умовах воєнного стану.....	140

одноставного, консенсуального схвалення. Якщо держава і право дістають широке розуміння з боку населення, при реалізації своїх функцій демократично-правова держава не потребує масованого використання поліції та водночас уникає небезпеки монополізації політичної влади. Однак такі процеси не повинні привести до відмови держави від безпеки та її гарантії. Це нова концепція гарантування внутрішньої безпеки базується на партнерських стосунках поліції та суспільства. Поліцейське право та право забезпечення безпеки володіє конституційною та організаційно правовою легітимністю. Завдання поліції в Україні є забезпечення правового миру та внутрішньої безпеки, охорони державного кордону, охорона прав і інтересів громадян та правопорядку від зазіхань на їхню діяльність з боку зовнішніх та внутрішніх впливів. Саме в останній сфері держава має безліч обов'язків, які відповідають правам окремих осіб: захисту чистоти та гідності людини, її життя та здоров'я, шлюбу та сім'ї, забезпечення охорони правопорядку здійснення політичних прав, тощо, в прикордонних районах України [3, с. 254].

Отже, адміністративне право і поліцейське право - це управління у сфері діяльності правоохоронних органів, спрямована на межі забезпечення безпеки у прикордонних районах України, регламентоване чинним законодавством. Поліція - спеціалізований державою правоохоронний орган, що має спеціальні функції, здатний захищати права громадян і громадянське суспільство. Тому функції поліції, (як правоохоронного органу) регламентується широким комплексом правових норм різних галузей як публічного, так і приватного права.

Список використаних джерел:

1. Резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію» : Резолюція Ради Європи від 08.05.1979 р. № 690 (1979). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803#Text (дата звернення: 09.03.2023).
2. Резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку» : Резолюція Орг. Об'єдн. Націй від 17.12.1979 р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282#Text (дата звернення: 09.03.2023).
3. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право : навч. посіб. / за заг. ред. Р. С. Мельника. Київ : Ваіте, 2014. 376 с.

УДК 341.322.5

ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СТВОРЕННЯ КАНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ У ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ

Сокиринська О.А.,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

Закони та звичаї ведення військових дій, що застосовуються під час збройних конфліктів, не містять жодної інформації про концентраційні табори. Тим не менше, вже більше ніж століття концентраційні табори залишаються тими місцями скоєння масових військових злочинів та символом самої страшної наруги над цивільним населенням у військовий час.

Перший «reconcentrados» або «концентраційний табір», заснував іспанський генерал Валеріано Вейлер під час спроб придушити повстання у 1895 році на Кубі [1]. Згодом англійці почали масово використовувати концентраційні табори під час Бурської війни 1899-1902 років [2]. Для того щоб позбавити партизан-бурів можливості отримувати продовольство та розвідувальні дані, генерал лорд Кітченер наказав англійській армії «зачистити» Трансвааль та території що були суміжними до річки Помаранчева. Цивільне населення – жінки, діти, особи похилого віку та деякі чоловіки, що були придатні за віком для участі у боях, - усі вони з метою видалення їх з території були силоміць виселені з їх домівок та розміщені в таборах, які розташовувались повз залізну дорогу. Бури, для котрих ці табори стали символом геноциду називали їх «lagers».

Нацисти створили велику кількість «Konzentrationslager», використовуючи її спочатку для утримання своїх політичних опонентів, потім рабської робочої сили й, нарешті, для знищення європейських євреїв й – у великій кількості – поляків, ромів та інші національності. З майже шести мільйонів євреїв, що їх було вбито на запровадження політики Гітлера, два мільйони загинули у головному центрі знищення Аушвіці.

Жодна людина, що виросла та дорослішала після Другої світової війни, й уявити собі не могла, що такі табори знову виникнуть у Європі майже наприкінці ХХ століття та стануть «символами» Боснійської війни. Незалежна Комісія експертів ООН, яка протягом року вивчала всі обставини існування таборів у Боснії, дійшла висновку, що табір Трноплля можна визнати концентраційним, а табори Омаршку та Керетерм як де-факто – табори знищення, оскільки в них було сконцентровано цивільне населення, пригнане туди колонами або привезене автобусами з незаконною метою застосування до нього жорстокого поводження, тортур, наруги, вбивств та, що стало вирішальним, насильницькому переміщенню, або етнічним чисткам[3].

Загалом, закони, що застосовувались до врегулювання питань пов'язаних з існуванням концентраційних таборів, охоплюють цю проблему лише частково, головний їх елемент – це незаконний арешт, що є суттєвим (тяжким) порушенням Четвертої Женевської Конвенції [4]. Позбавлення цивільних осіб свободи не завжди є протизаконним. Іноземні громадяни, що несуть загрозу для однієї із сторін конфлікту, можуть розміщатися у місця так званого «інтернування» або переселятися у «призначене місце проживання». В той же час, поводження з ними повинно бути

гідним, виправдано їх діями, а не лише їх національною приналежністю. В цьому випадку переміщення цивільних осіб заради їх безпеки, що використовується в надзвичайних ситуаціях, таких як, наприклад, наближення битви та необхідність створити укриття для них, також будуть вважатися законними діями по відношенню до цивільного населення. Але й і в цих випадках їх потрібно повертати додому як тільки мине загроза, а до цього моменту їм треба забезпечити відповідні умови. Окрім цього деякі цивільні особи можуть бути заарештовані або перебувати під вартою у якості підозрюваних або злочинців, але тільки після того, як буде дотримана належна правова процедура.

У випадку виникнення конфлікту не міжнародного характеру не комбатанти можуть інтернуватися, але все одно, з ними треба гідно поводитись, забезпечувати їм правовий захист, що гарантується їм на законних підставах відповідним судом. Жодної з цих гарантій не забезпечується у концентраційних таборах. Позбавлення людини свободи за таких умов є протизаконним. Нічим не виправдане взяття під варту великої кількості цивільних осіб під час конфлікту (чи то внутрішнього, чи то міжнародного) може виявитись злочином проти людяності.

Теми «концентрації» цивільного населення та «зачисток», що проводились серед нього стали домінуючими в останніх етапах Бурської війни, та були домінуючими протягом всієї Боснійської війни, особливо на її початку. Поняття «концентраційний табір» передбачає не тільки місце ув'язнення або закріплене місце перебування військовополонених або навіть цивільних осіб, воно також визначає певну роль у процесі так званих «чисток» будь якого характеру. Той факт, що серби намагались виправдати існування Трнопілля, називаючи його при цьому «табором переселенців», лише підтверджує той факт, що між концентраційними таборами та насильницьким переміщенням людей, або етнічними чистками, існує тісний зв'язок.

У випадку створення та функціонування під час конфлікту концентраційного табору головна роль у питанні захисту та практичної допомоги інтернованим особам, на мою думку, може належати Міжнародному Комітету Червоного Хреста, Управлінню Верховного комісара ООН з прав людини та Управлінню Верховного комісара ООН у справах біженців, оскільки, саме існування таких таборів має за основну мету протизаконну депортацію. В той же час, як додаток до законів, що стосуються позбавлення волі, Женевська Конвенція 1949 року містить норми, що регулюють переміщення «інтернованих осіб». Саме до такого поняття вдавались й серби, й хорвати коли намагались більш пристойно виправдовувати існування своїх концентраційних таборів. Як передбачено у статті 127 цієї ж Конвенції «переміщення інтернованих осіб завжди буде проводитись гуманно», й, як правило залізницею або іншими видами транспорту. «Якщо, як виняток, пересування повинно відбуватися пішком, то таке може статись тільки в тому випадку, коли це дозволяє фізичний стан інтернованих. Під час вирішення питання про переміщення інтернованих, держава,

під владою якої вони перебувають, повинна враховувати їх інтереси й, зокрема, не повинна вчиняти будь які дії, що ускладнять їх репатріацію або повернення на місце їх постійного проживання»[4].

Існування концентраційних таборів у сучасній світовій історії, безперечно, ганебне явище. Покарання для винних у їх створенні повинно бути таким суворим, щоб назавжди викреслити з підручників та нормативних актів це поняття. Хоча згадка про них та про ті діяння, що в них були скоєні, повинна залишатись у пам'яті поколінь. Думаю, що після закінчення конфлікту в Україні в нас буде можливість попрацювати з численними свідченнями звірств, тортур, катувань цивільного населення України й це стане ще одним прикладом для прийняття рішення трибуналом чи судом.

Список використаних джерел:

1. Британська енциклопедія. Том 28 (11-е вид.) Cambridge University Press. Chisholm, Hugh, ed. (1911) стор.567.
2. Суботін В.А. Генерал Китченер в англо-бурської війни // Нова і новітня історія. - 2000. - № 3. С. 18 Електронний ресурс.- режим доступу: <https://retrokniga.com/obshhestvennye-i-gumanitarnye-nauki/history/parfenov-i-d-kolonialnaya-ehkspansiya-velikobritanii-v-poslednejj-treti-xix-veka-%28dvizhushhie-sily-formy-i-metody>
3. Югославські війни. Електронний ресурс.- режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Югославські_війни
4. Женевська Конвенція про захист цивільного населення під час війни. Женева, 12 серпня 1949 р. *Четверта Женевська Конвенція (1949)*.-Електронний ресурс.- режим доступу: <https://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/geneva-convention-4.htm>

УДК 340.2

ЦИВІЛЬНІ ОБ'ЄКТИ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ ПІД ЗАХИСТОМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

Слободянюк В.С.,

студентка 2 курсу

соціально-гуманітарного факультету

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Науковий керівник - Сокиринська О.А.,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна